

İSLÂM'DA EMİR VE YASAKLAR

- **1) Farz:**

Dinimizce, yapılması kesinlikle emredilen şeye farz denir. Namaz kılmak, oruç tutmak ve zekât vermek gibi.

Farzın Hükmü: Farz olan görevleri yapan, karşılığında sevab kazanır. Özürsüz olarak yapmayan azabı hak etmiş olur. Farzı inkâr eden dinden çıkar.

Farz İki Çeşittir:

- **a) Farz-ı Ayın:** Her mükellefin yapması gereken farz demektir. Beş vakit namaz kılmak gibi.
- **b) Farz-ı Kifaye:** Bazı mükelleflerin yapması ile diğerlerinin yapması gerekmeyen farz demektir. Cenaze namazı kılmak gibi. Bazı müslümanlar bir ölünün cenaze namazını kılsa farz olan görev yerine getirildiğinden, diğer müslümanların ayrıca o ölü için cenaze namazı kılmaları gerekmez.

2) Vacib:

- Farz kadar kesin olmamakla beraber kuvvetli bir delil ile yapılması emredilen şeye vacib denir. Bayram namazı kılmak, fıtır sadakası vermek ve kurban kesmek gibi.

Vacibin Hükmü: Vacipleri yapan sevab kazanır. Özürsüz olarak yapmayana azap gerekir.

3) Sünnet:

- Farz ve vacipten başka Peygamberimizin ibadet niyetiyle yaptığı şeye sünnet denir.

Sünnet İkiye Ayrılır:

a) Sünnet-i Müekkede: Peygamberimizin çoğu zaman yaptığı, pek az terkettiği sünnete Sünnet-i Müekkede denir. Sabah, öğle ve akşam namazlarının sünnetleri gibi.

b) Sünnet-i Gayri Müekkede: Peygamberimizin ara sıra yaptığı sünnete Sünnet-i Gayri Müekkede denir. İkinci namazının sünneti ile yatsının ilk sünneti gibi.

Sünnetin Hükmü: Sünnetleri yapan sevab kazanır. Peygamberimizin şefaatine nâil olur. Sünneti bile bile terk edenler azarlanır.

4) Müstehab:

- Peygamberimizin bazen yapıp, bazen de yapmadığı şeye Müstehab denir. Kuşluk namazı kılmak gibi.

Müstehabın Hükmü: Müstehab olan şeyleri yapan sevab kazanır, yapmayan azarlanmaz.

5) Mübah:

- Mükellefin yapıp yapmamakta serbest olduğu şeylere mübah denir. Oturmak, yürümek ve uyumak gibi.

Mübah'ın Hükmü: Mübah'ı yapan sevap kazanmaz, yapmayan da günah işlemiş olmaz.

6) Haram:

- Dinimizce yapılması kesin olarak yasaklanan şeye Haram denir. Haksız yere adam öldürmek, hırsızlık yapmak, içki içmek, kumar oynamak, domuz eti yemek, anne ve babaya karşı gelmek gibi.

Haramın Hükmü: Haramı işleyen kimse ceza ve azabı hak etmiş olur. Allah korkusundan dolayı haramdan kaçınan sevab kazanır. Haramı inkâr eden dinden çıkar.

7) Mekruh:

- Haram kadar kesin olmamakla beraber, dinimizce yapılmaması istenen şeye mekruh denir

Mekruh İkiye Ayrılır:

- **a) Kerahet-i Tahrimiyye=Harama Yakın Mekruh:** Vacipleri yerine getirmemek gibi.
Hükmü: Böyle bir mekruhu işlemekten sakınan sevab kazanır. Yapan günah işlemiş olur.
- **b) Kerahet-i Tenzihiiyye=Helâla Yakın Mekruh:** Sünnet ve müstehapları yapmamak gibi.
Hükmü: Bu gibi mekruhlardan sakınanlar sevab kazanır, işleyenlere ceza gerekmez.

8) Müfsid:

- Başlanmış olan bir ibadeti bozan şeylere denir. Namaz kılarken konuşmak, oruçlu iken bilerek yiyip içmek gibi. Konuřmak namazı, yiyip içmek de orucu bozar.
Hükmü: Özürsüz olarak ve bile bile ibadeti bozmak azabı gerektirir.

İSLÂM'DAKİ EMİR VE YASAKLARLA İLGİLİ GENEL KURALLAR

- Helâli ve Haramı belirleyen yalnız Allah'tır.
- Yasaklanmamış her şey helâldir.
- Harama götüren her şey haramdır.
- Bazı haramların adlarının değişmiş olması, onların helal sayılmasını gerektirmez.
- İyi niyet, haramı helal kılmaz.
- Haram veya helal olduğu kesin olarak bilinemeyen şüpheli şeylerden kaçınmak gerekir.
- Zorunluluklar, haramların işlenmesini mubah kılar.